

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับกิจกรรมการเตรียมความพร้อม กิจกรรมการดำเนินการ กิจกรรมการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของ อาจารย์พยาบาล ในด้านวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอนและประสบการณ์ วิชาครู

สมมติฐานในการวิจัยกำหนดไว้ว่า อาจารย์พยาบาลที่มีความแตกต่างกันเรื่องวุฒิ การศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน ประสบการณ์วิชาครู มีการจัดกิจกรรมการ จัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนแตกต่างกันในระดับ .05

ประชากรในการวิจัย คือ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนใน วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้ตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ชุด เกี่ยวกับข้อมูล ส่วนบุคคลและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนทั้ง 4 รายวิชา คือ การพยาบาลอนามัยชุมชน 1 การพยาบาลอนามัยชุมชน 2 การพยาบาลอนามัยชุมชน 3 การพยาบาลอนามัยชุมชน 4

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยอาศัยผู้ทรง คุนวุฒิทางด้านการศึกษาพยาบาลและการพยาบาลอนามัยชุมชน จำนวน 11 ท่าน ทดสอบหา ความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Coefficient of Alpha) โดยนำไปทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาล อนามัยชุมชน ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี นครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี รวมจำนวน 28 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ .98

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 18 แห่ง แบบสอบถาม 77 ชุด ได้รับคืน 57 ชุด คิดเป็นร้อยละ 54.41 หลังจากติดตามผล 3 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวมแล้วใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามที่ใช้ในการทดลองข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย จำนวน 28 ชุด ฉะนั้นแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวน 85 ชุด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์พยาบาลผู้สอน การพยาบาลอนามัยชุมชน อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.5 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.4 และ 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 57.6 อาจารย์ส่วนมากเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือวิชาครู คิดเป็นร้อยละ 75.3 ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือวิชาครู คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการ พยาบาลอนามัยชุมชน 1 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.2 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.9 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.6 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.5 จึงสรุปได้ว่าส่วนมาก 1 - 5 ปี ทั้ง 4 รายวิชา

2. การศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาล

รายวิชาที่ 1 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 1(1-0-2) จำนวน 55 ข้อ ด้านการเตรียมความพร้อมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.035$) โดยมี

กิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ "การศึกษาข้อมูลความรู้เพิ่มเติม" ($\bar{X} = 4.565$) กิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ "จัดทำเอกสารประกอบการเรียน" "เตรียมหัวข้อรูปแบบในการสัมมนา" และ "จัดตารางการเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ" และกิจกรรมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ด้านกิจกรรมการดำเนินการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 3.729$) โดยมีกิจกรรมการดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ "ดำเนินการสอนตามแผนการสอน" มีกิจกรรมการดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "ปานกลาง" มี 5 ข้อ ได้แก่ "เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน" "จัดให้ทำสัมมนาและทัศนศึกษา" "มอบหมายงานเป็นรายบุคคล" "จัดอภิปรายและสรุปผลการสัมมนา" "จัดให้มีการนำเสนอและสรุปรายงานกลุ่ม" ด้านกิจกรรมการประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.012$) โดยกิจกรรมการประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "ปานกลาง" มีเพียง 1 ข้อ ได้แก่ "การประเมินโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในแต่ละเนื้อหาวิชา"

รายวิชาที่ 2 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 3(2-4-3)

ภาคทฤษฎี จำนวน 31 ข้อ ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.106$) ด้านกิจกรรมการดำเนินการ อยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.118$) มีกิจกรรมการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ได้แก่ "ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย" ($\bar{X} = 4.567$) "เน้นเนื้อหาที่สำคัญ" ($\bar{X} = 4.506$) และมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ "แจกเอกสารประกอบการเรียน" "มอบหมายงานเป็นรายบุคคล" ด้านกิจกรรมการประเมินผลอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.071$) โดยมีกิจกรรมการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ "ประเมินโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน"

ภาคปฏิบัติ จำนวน 24 ข้อ ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.424$) โดยมีกิจกรรมด้านการเตรียมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ "ศึกษาขอบเขตของเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา" ($\bar{X} = 4.529$) ด้านกิจกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{X} = 4.647$) และด้านกิจกรรมการประเมินผลอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{X} = 4.775$) เช่นกัน

รายวิชาที่ 3 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 1(0-4-0) จำนวน 40 ข้อ ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.412$) โดยมีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มากที่สุด" 6 ข้อ ได้แก่ "ศึกษาขอบเขตของ

เนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา" "กำหนดวัตถุประสงค์" "จัดตารางการฝึกภาคปฏิบัติ"
 "ติดต่อชุมชนที่จะส่งนักศึกษาลงฝึกภาคปฏิบัติ" "เตรียมเอกสารแบบฟอร์มการเขียนบันทึก
 รายงาน" "ติดต่อเรื่องการขอรถรับส่ง และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา" ด้านกิจกรรม
 การดำเนินการอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.412$) โดยมีกิจกรรมการดำเนินการที่มี
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มากที่สุด" 15 ข้อ ได้แก่ "บอกวัตถุประสงค์การฝึกภาคปฏิบัติ"
 "แนะนำการเตรียมตัวในการออกฝึกปฏิบัติ" "แนะนำวิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
 และความต้องการด้านสุขภาพของมารดา เด็ก ครอบครัวยุ และชุมชน" "แนะนำการดูแล
 มารดาหลังคลอดและเด็กแรกเกิด" "แนะนำการวางแผนให้บริการและประเมินผลการแก้ไข"
 "แนะนำการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพ" "จัดให้นักศึกษาได้ให้ความรู้และคำปรึกษา
 ด้านสุขภาพอนามัยทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม แบ่งเป็น ในครอบครัว ในโรงพยาบาล ในชุมชน"
 "จัดให้นักศึกษาได้ร่วมปฏิบัติงานและประสานงานกับผู้บริหาร ผู้ร่วมงานในที่สุขภาพและ
 หน่วยงานอื่น ๆ" "งานสาธารณสุขมูลฐานและคุณภาพชีวิต" "การส่งต่อผู้ป่วยหรือผู้มีปัญหา
 ด้านสุขภาพไปรับบริการในสถานบริการที่เหมาะสม" ด้านกิจกรรมการประเมินผลอยู่ในระดับ
 "มากที่สุด" ($\bar{X} = 4.706$) โดยมีกิจกรรมการประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเพียง
 1 ข้อ ได้แก่ "ประเมินผลจากบันทึกรายงานที่มอบหมายให้" ($\bar{X} = 4.059$)

รายวิชาที่ 4 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 3(1-8-0)

ภาคทฤษฎี จำนวน 26 ข้อ ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมอยู่ใน
 ระดับ "มาก" โดยมีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มากที่สุด" 1
 ข้อ ได้แก่ "ศึกษาขอบเขตของเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา" ด้านกิจกรรมการดำเนินการ
 อยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 3.969$) โดยมีกิจกรรมการดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
 "ปานกลาง" 2 ข้อ ได้แก่ "ดำเนินการสอนตามแผนการสอน" "จัดให้มีการนำเสนอ
 รายงานกลุ่ม" ด้านกิจกรรมการประเมินผลอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 3.976$) โดยมี
 กิจกรรมการประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยระดับ "ปานกลาง" ได้แก่ "ประเมินผลกลางภาคการศึกษา"

ภาคปฏิบัติ จำนวน 41 ข้อ ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมอยู่ใน
 ระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.224$) กิจกรรมการเตรียมความพร้อมทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
 จำนวน 15 ข้อ ด้านกิจกรรมการดำเนินงานอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X} = 4.365$) กิจกรรมการ
 ดำเนินการทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีจำนวน 17 ข้อ ด้านกิจกรรมการประเมินผลอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.235$) กิจกรรมการประเมินผลทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัย
ชุมชนของอาจารย์พยาบาล

3.1 ในด้านวุฒิการศึกษา พบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัย
ชุมชนที่มีวุฒิปริญญาตรี และปริญญาโท มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาล
อนามัยชุมชนในรายวิชาที่ 1, รายวิชาที่ 2, รายวิชาที่ 3 และรายวิชาที่ 4 มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับ "มาก" และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ในด้านระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน พบว่า อาจารย์พยาบาล
ผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 - 5 ปี และ 6 ปี
ขึ้นไป มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ในรายวิชาที่ 1,
รายวิชาที่ 2, รายวิชาที่ 3 และรายวิชาที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มาก" และไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ในด้านประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาล
อนามัยชุมชน ที่เคยมีประสบการณ์วิชาชีพครู และไม่เคยมีประสบการณ์วิชาชีพครู มีกิจกรรมการจัด
การเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนในรายวิชาที่ 1, รายวิชาที่ 2, รายวิชาที่ 3
และรายวิชาที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มาก" และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย การศึกษากิจกรรมการจัดการเรียน
การสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม กิจกรรมการ
ดำเนินการ และกิจกรรมการประเมินผล และเปรียบเทียบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาล ในด้านวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการ
ปฏิบัติหน้าที่งานสอน และประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล อาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มี
อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มากกว่าปริญญาโท อาจารย์พยาบาลมีระยะเวลาในการ
ปฏิบัติหน้าที่งานสอน 6 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติ

หน้าทำงานสอน 1 - 5 ปี และอาจารย์พยาบาลที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนหรือวิชาครู มีจำนวนมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือวิชาครู (แสดงในตารางที่ 3)

อาจารย์พยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลประสบผลสำเร็จใน ด้านการศึกษา ในการจัดการศึกษาพยาบาลนั้น ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์พยาบาลนั้นนอกจาก จะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลแล้ว ครูพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถ ในด้านวิชาการพยาบาลและวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีความสามารถและความ ชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาล นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่มีความมั่นใจในตนเอง เข้าใจ ตนเองและเข้าใจผู้อื่น และมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน และที่สำคัญคือมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล มีความประพฤติดี มีความมานะพยายาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และประการสำคัญคือมีคุณธรรม และเป็นผู้ที่รักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพพยาบาล อนึ่งการที่จะเป็นครูพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ได้นั้น นอกจากจะมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะด้านการสอนอีกด้วย จะต้องมีความรู้ในเรื่องหลักและวิธีการสอน และจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นอย่างดี (จินตนา ยูนิพันธ์, 2527)

2. กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนทั้ง 4 รายวิชา ทั้งรายด้านและรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตามประมวลรายวิชา การพยาบาลอนามัยชุมชนทั้ง 4 รายวิชา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ภาคทฤษฎี

ก. ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม จากตารางที่ 5 และ 8 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน การปฏิบัติกิจกรรมการเตรียมความพร้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติภาคการศึกษาแต่ละครั้งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะ เห็นได้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมการเตรียมความพร้อม อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาล อนามัยชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอน เพียง 1 ข้อ คือ "ได้ศึกษา ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา" และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ คือ ศึกษาขอบเขต ของเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา กำหนดวัตถุประสงค์การสอน ทำแผนการสอน เตรียมอุปกรณ์ สื่อการสอน เตรียมห้องเรียน และจัดสิ่งแวดล้อม เตรียมสถานศึกษาในชุมชน เตรียมแหล่ง

ตำรา และแหล่งเอกสารประกอบการเรียนการสอน ซึ่งแสดงว่าอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนการพยาบาลอนามัยชุมชน และมีการปฏิบัติกิจกรรมการเตรียมความพร้อมอื่น ๆ ได้มีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้พบว่าอยู่ในระดับปานกลางรวม หมายถึง ปฏิบัติปีละครั้ง 3 ข้อ คือ จัดเอกสารประกอบการเรียนการสอน เตรียมหัวข้อ วิธีการรูปแบบในการสัมมนา จัดตารางการเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การสัมมนา ทักษะศึกษา และการศึกษาด້วยตนเอง

ข. ด้านกิจกรรมการดำเนินการ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน มีการปฏิบัติกิจกรรมการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง โดยมีกิจกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอน คือ การดำเนินการตามแผนการสอน เปิดโอกาสให้ซักถาม เน้นเนื้อหาที่สำคัญ แสดงว่าอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน มีการปฏิบัติตามแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้ และเห็นความสำคัญของการเน้นเนื้อหาที่สำคัญ และเปิดโอกาสให้ซักถาม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ดี การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนแต่ละครั้ง ทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้ว ตั้งคำถามระหว่างการเรียนการสอน ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา มอบหมายงานเป็นรายกลุ่ม สรุปเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ในแต่ละครั้ง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นกิจกรรมที่อาจารย์พยาบาลปฏิบัติอยู่เป็นประจำในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนในเรื่องของการแจกเอกสารประกอบการเรียน เชิญวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิสอน จัดให้ทำสัมมนา มอบหมายงานเป็นรายบุคคล จัดอภิปรายและสรุปผลการสัมมนา จัดให้มีการนำเสนอและสรุปรายงานกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ได้ปฏิบัติเพียงปีการศึกษาละครั้ง หรือเพียงบางครั้งเท่านั้น จัดทัศนศึกษาและให้นักศึกษานำเสนอผลการไปทัศนศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์พยาบาลได้ปฏิบัติเพียงบางครั้ง หรือไม่ได้ปฏิบัติเลย เพราะการจัดไปทัศนศึกษาต้องมีปัจจัยหลายอย่าง ทั้งในเรื่องของนโยบาย ความปลอดภัย แหล่งที่จะให้ความรู้ และในการเตรียมความพร้อมของอาจารย์พยาบาลด้วยเช่นกัน

ค. ด้านกิจกรรมการประเมินผล อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน มีการปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติ

ภาคการศึกษาละครั้ง ประเมินผลตามงานที่ได้มอบหมาย ประเมินผลการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ประเมินผลกลางภาคการศึกษา และประเมินผลปลายภาคการศึกษา จะเห็นได้ว่ากิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นกิจกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติอยู่เป็นประจำในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนในเรื่องการประเมิน โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับปานกลาง คือปฏิบัติปีละครั้ง อาจมีปัจจัยต่าง ๆ อาทิเช่น พยาบาลอนามัยชุมชนนั้นมีเนื้อหาสาระมาก หรืออาจเกิดจากการไม่เห็นความสำคัญอาจารย์พยาบาลจึงปฏิบัติไม่มาก

2.2 ภาคปฏิบัติ

ก. ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม จากตารางที่ 6, 7 และ 8 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ด้านปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า การปฏิบัติกิจกรรมเตรียมความพร้อม อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอนเพียง 1 ข้อ คือ "การศึกษาขอบเขตของเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา" และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ จัดตารางการฝึกปฏิบัติ จัดหาสถานที่ในการฝึกปฏิบัติ จัดเตรียมอุปกรณ์ในการออกฝึกปฏิบัติ ให้เพียงพอแก่นักศึกษา ประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกภาคปฏิบัติ จัดทำแบบฟอร์มการเขียนบันทึก รายงาน วางแผนการนิเทศนักศึกษา เตรียมการประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์พยาบาลได้เห็นความสำคัญของการศึกษาขอบเขตของเนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชา ซึ่งจะนำไปสู่กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ ต่อไป ดังที่ สมคิด รักษาสัตย์ และ ประนอม โอทกานนท์ กล่าวว่า การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินั้น เป็นการเรียนรู้จากสภาพเหตุการณ์จริง ผู้เรียนได้เห็น ได้สังเกต ได้สัมผัส ได้ทดลองปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง ๆ โดยที่การจัดการเรียนภาคปฏิบัตินั้นจำเป็นต้องวางแผน และกำหนดวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาจากทฤษฎีไปใช้ให้เกิดทักษะความสามารถและช่วยให้มีพัฒนาด้านความคิด สติปัญญา อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับสามารถปรับตัวให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (สมคิด รักษาสัตย์ และ ประนอม โอทกานนท์, 2525)

ข. ด้านการดำเนินการ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการโดยรวม อยู่ในระดับมาก ในทุกรายวิชาที่มีการฝึกภาคปฏิบัติ และแต่ละรายวิชาที่ฝึกปฏิบัติจะมีข้อแตกต่างของเนื้อหาในด้านการดำเนินการ ดังนี้คือ

รายวิชาที่ 2 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (2-4-3)

อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอน ทั้งหมด 6 ข้อ แจกวัสดุประสงค์ และแผนการฝึกภาคปฏิบัติ แก่นักศึกษาและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง แนะนำการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติ มอบหมายงาน ให้ฝึกปฏิบัติการค้นหาปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน รวมทั้งการวางแผนในการแก้ปัญหา (โดยเน้นกลุ่มมารดาและเด็ก) มอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติการให้บริการอนามัยโรงเรียน มอบหมายงานให้ฝึกให้การดูแล และส่งเสริมสุขภาพมารดาและเด็กที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค แนะนำวิธีการเขียนบันทึกรายงาน นิเทศนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรายวิชานี้เป็นรายวิชาแรกของการฝึกภาคปฏิบัติ และมีรายละเอียดของเนื้อหาวิชามาก อาจารย์พยาบาลจึงได้ปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ของการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา จัดนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกปฏิบัติตามตารางที่กำหนดจะเป็นกิจกรรมการดำเนินการในรายวิชาที่ 2 เท่านั้น ที่อยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง ซึ่งคงเป็นเพียงกิจกรรมประจำที่ปฏิบัติอยู่แล้ว

รายวิชาที่ 3 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 3 (0-4-0)

อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติกิจกรรมการดำเนินงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอน มีจำนวน 15 ข้อ คือ บอกรวบรวมข้อมูลการฝึกปฏิบัติ แนะนำการเตรียมตัวในการออกฝึกปฏิบัติ แนะนำวิธีการรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของมารดา เด็ก ครอบครัว ชุมชน แนะนำการดูแลมารดาหลังคลอดและเด็กแรกเกิด แนะนำการวางแผนให้บริการและประเมินผลการแก้ไขปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัว โดยเน้นมารดาและเด็ก แนะนำการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพจัดให้นักศึกษาได้ให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ในครอบครัว ในโรงพยาบาล

และในชุมชน จัดให้นักศึกษาได้ร่วมปฏิบัติงาน และประสานงาน กับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงานใน
 ทีมสุขภาพ และหน่วยงานอื่น ๆ ในคลินิกต่าง ๆ ในโรงพยาบาล ได้แก่ คลินิกตรวจครรภ์
 ในคลินิกต่าง ๆ ของสถานอนามัยและในชุมชน ได้แก่ คลินิกการวางแผนครอบครัว คลินิก
 สุขภาพเด็กดีและหน่วยบริการเคลื่อนที่ รวมทั้งงานสาธารณสุขมูลฐานและการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 และการส่งต่อผู้ป่วยหรือผู้มีปัญหาด้านสุขภาพ ไปรับบริการในสถานบริการที่เหมาะสม เนื่องจาก
 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ได้ปฏิบัติกิจกรรมให้ตรงกับเนื้อหาสาระของ
 รายวิชานี้ เพื่อให้นักศึกษาได้มีการฝึกปฏิบัติให้ตรงกับวัตถุประสงค์รายวิชาที่กำหนด และอยู่
 ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ คือ จัดให้นักศึกษาได้ให้ความรู้และคำปรึกษาสุขภาพอนามัยทั้ง
 รายบุคคลและรายกลุ่ม ในโรงเรียน จัดให้นักศึกษาได้ร่วมปฏิบัติงานและประสานงานกับผู้รับ
 บริการ ผู้ร่วมงานในทีมสุขภาพและหน่วยงานอื่น ๆ ในคลินิกต่าง ๆ ในโรงพยาบาล ได้แก่
 คลินิกการวางแผนครอบครัว คลินิกตรวจสุขภาพเด็กดีและ หน่วยบริการเคลื่อนที่ ในคลินิก
 ต่าง ๆ ของสถานอนามัยและในชุมชน ได้แก่ คลินิกการตรวจครรภ์งานบริการอนามัยโรงเรียน
 ให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพแก่ อาสาสมัครหมู่บ้าน (อ.ส.ม), อาสาสมัครสาธารณสุข
 (อ.ส.ส.) ผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย เป็นต้น ทำการนิเทศทุกหน่วยงาน อาจารย์
 พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนยังคงให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมให้ตรงกับ
 เนื้อหาของรายวิชานี้ แต่ที่มีความต่างกันน้อยแตกต่างกันนั้นอาจเนื่องมาจากกิจกรรมการฝึก
 ปฏิบัติที่ได้จากคลินิก ในโรงพยาบาลและในชุมชนอาจคล้ายคลึงกัน หรือเป็นกิจกรรมเดียวกัน
 และกิจกรรมด้านการดำเนินงานในข้อทำการนิเทศในทุกหน่วยงานอาจารย์พยาบาลผู้สอน
 อาจต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีส่วนร่วมใน
 การศึกษาพยาบาล ดังที่ อภิญญา อินทรกำแหง ได้กล่าวว่า โดยทางปฏิบัติและความเป็นจริง
 การศึกษาพยาบาล และงานบริการพยาบาล ไม่อาจแยกจากกันได้ โดยเด็ดขาด ทั้งนี้เพราะ
 ทั้งสองฝ่ายมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ การจัดและให้บริการสุขภาพอนามัยที่ดีแก่ผู้ป่วยและผู้มา
 รับบริการ และคุณภาพของการบริการพยาบาล จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับ
 ความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ร่วมกัน เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริง
 ตรงกัน มีการติดต่อประสานที่ติดต่อกัน เห็นความสำคัญซึ่งกันและกัน จะไม่มีช่องว่างเกิดขึ้นได้
 เลย ถ้าผู้บริหารและบุคลากรทั้งสองฝ่ายสามารถปฏิบัติงานและประสานความสัมพันธ์กันดี จะ
 เห็นได้ว่า การศึกษาพยาบาลจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับการบริการพยาบาล ดังคำที่ว่า การ

ปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดปฏิบัติการพยาบาลที่ดี (อ้างถึงใน บุษบา สมร่วง, 2529)

รายวิชาที่ 4 วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 อาจารย์พยาบาล ผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก หมายถึง ปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง จำนวน 17 ข้อ คือ แจ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกภาคปฏิบัติของการพยาบาลอนามัยชุมชน 4 มอบหมายงานให้ศึกษาและวินิจฉัยชุมชน จัดทำโครงการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ และนำเสนอโครงการ ดำเนินการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ ประเมินผลการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ ให้บริการอนามัยร่วมกับทีมสุขภาพโรงพยาบาลชุมชนและชุมชน ร่วมมือปฏิบัติการและประสานงานกับทีมสุขภาพ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนในการพัฒนาชุมชนให้ความรู้และนิเทศงานด้านสาธารณสุขแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กลุ่มอาสาสมัครและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน สังเกตและศึกษากระบวนการนิเทศงานด้านสาธารณสุข สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น คู่มือการฝึกปฏิบัติ คู่มือการนิเทศ ภาพพลิก ฯลฯ จัดให้มีการประชุมปรึกษาเป็นประจำในกลุ่มนักศึกษา จัดให้มีการประชุมปรึกษาเป็นระยะกับครูพี่เลี้ยง จัดให้มีการประชุมปรึกษากับอาจารย์พยาบาลเมื่อไปนิเทศ นิเทศตามแผนแนะนำแหล่งประโยชน์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุขในชุมชน ให้อิสระนักศึกษาในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมแก้ปัญหาในชุมชน เป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำให้แก่นักศึกษา อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ได้ปฏิบัติกิจกรรมให้ตรงกับเนื้อหาสาระของรายวิชานี้ เพื่อให้นักศึกษาได้มีการฝึกปฏิบัติให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่กำหนด

ค. ด้านกิจกรรมการประเมินผล อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผลภาคปฏิบัติ โดยรวม อยู่ในระดับมาก คือ ปฏิบัติภาคการศึกษาละครั้ง ทั้ง 3 รายวิชามีการประเมินคล้ายคลึงกัน

รายวิชาที่ 2 การพยาบาลอนามัยชุมชน 2 อาจารย์พยาบาล ผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผลรายข้อ จำนวน 6 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยประเมินการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ ประเมินทักษะปฏิบัติ โดยการสังเกตขณะฝึกปฏิบัติ ประเมินการเขียนบันทึกรายงาน ประเมินความสามารถในการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัย เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนในการประเมิน

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่จัดให้ และมีการประเมินจริยธรรมควบคู่กับการประเมินทักษะปฏิบัติเสมอ

รายวิชาที่ 3 การพยาบาลอนามัยชุมชน 3 อาจารย์พยาบาล ผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผล รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้งที่สอน จำนวน 5 ข้อ คือ ประเมินผลจากการนิเทศนักศึกษาขณะเยี่ยมบ้าน ประเมินการให้ความรู้และคำปรึกษาทางสุขภาพอนามัย ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพและองค์กรในชุมชน เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนในการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้ มีการประเมินจริยธรรมควบคู่กับการประเมินทักษะปฏิบัติเสมอ และรายข้อที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ประเมินผลจากบันทึกรายงานที่มอบหมายให้

รายวิชาที่ 4 การพยาบาลอนามัยชุมชน 4 อาจารย์พยาบาล ผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผล รายข้อ จำนวน 9 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประเมินผลก่อนการฝึกปฏิบัติโดยการทำแบบทดสอบ ประเมินผลขณะปฏิบัติ โดยการสังเกตของผู้นิเทศหรืออาจารย์นิเทศ นักศึกษาประเมินตนเอง กลุ่มประเมิน ประเมินผลตามงานที่ได้รับมอบหมาย ประเมินผลโครงการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน ประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติ โดยประเมินจากผู้นิเทศอาจารย์ นักศึกษาประเมินตนเอง กลุ่มประเมิน

ผลจากการศึกษากิจกรรมการประเมินผลภาคปฏิบัติ พบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ได้ปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผลทุกขั้นตอน โดย สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์ ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลการเรียนการสอน ในतिकผู้ป่วยเป็นกิจกรรมขั้นตอนสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้ครูได้ทราบว่าคุณภาพของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ คงได้รับความสำเร็จในการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการสอนมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานตามที่มุ่งไว้หรือไม่ สำหรับตัวครูเอง การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการทำงานในฐานะครูประจำชั้นว่ามีเพียงใด (สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์, 2525)

3. การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกระทรวง

สาธารณสุข โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน และประสบการณ์
 วิชาครู

3.1 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิ
 ปริญญาโท มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ทั้งภาคทฤษฎีและ
 ภาคปฏิบัติ ในด้านกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ด้านกิจกรรมการดำเนินการ ด้านกิจกรรม
 การประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลของการวิจัยที่ได้
 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีวุฒิ
 ปริญญาตรีและวุฒิปริญญาโทมีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชากรที่นำมาเปรียบเทียบกัน อาจจะมีจำนวน
 น้อยเกินไป หรืออาจเกิดจากกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่กำหนด ศึกษากว้างเกินไป
 ทำให้ไม่สามารถหาความแตกต่างได้

3.2 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีระยะเวลาในการ
 ปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 - 5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาค
 ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
 การวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้คือ อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีระยะเวลาใน
 การปฏิบัติหน้าที่งานสอน น้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะไม่สอดคล้องกับ
 สมมติฐาน แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ไม่ขึ้นกับ
 ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่งานสอน ของอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน
 ซึ่งสามารถอภิปรายและหาข้อมูลที่สอดคล้อง ได้ดังนี้ จากรายงานการวิจัยของ อรุณี
 ม่วงน้อยเจริญ (2522) ที่พบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนทางคลินิกจิตเวช
 น้อย (1-5 ปี) และ (6 ปีขึ้นไป) มีการจัดประสบการณ์การเรียนในคลินิก วิชาการพยาบาล
 จิตเวช ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยังมีผลการวิจัยของ ปาริชาติ
 ตามไท (2523) ที่พบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 และผลการวิจัยของ ลินดา คล้ายปักซี่ (2537) พบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอน
 การพยาบาลผู้สูงอายุอายุที่มีประสบการณ์การสอนการพยาบาลผู้สูงอายุ 1-5 ปี และมาก

กว่า 6 ปี จัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ที่มีประสบการณ์วิชาชีพครู และไม่มีประสบการณ์วิชาชีพครู มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่มีผลต่อ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีประสบการณ์วิชาชีพครูและไม่มีประสบการณ์วิชาชีพครูมี กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็น ไปได้ว่าจำนวนประชากรที่นำมาเปรียบเทียบมีน้อย และมีความต่างของจำนวนประชากรในการ เปรียบเทียบมีมากเกินไป หรืออาจเกิดจากการศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ กว้างเกินไป จนไม่สามารถแยกความแตกต่างของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มี ประสบการณ์วิชาชีพครู และไม่มีประสบการณ์วิชาชีพครู หรือเกิดจากการที่อาจารย์พยาบาลผู้สอน วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาเป็นระยะ เวลาหลายปี หรือมีอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนให้คำปรึกษา และจากการ ศึกษากิจกรรมการเตรียมความพร้อมของอาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชน ก็ ได้พบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอนการพยาบาลอนามัยชุมชนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหา ความรู้ข้อมูลเพิ่มเติม อยู่ในระดับมาก ฉะนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า อาจารย์พยาบาลผู้สอน การพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีประสบการณ์วิชาชีพครู และไม่มีประสบการณ์วิชาชีพครู มีกิจกรรมการจัด การเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ เป็นอย่างดีในองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน และสามารถเลือกหรือจัดให้ทุกองค์ ประกอบมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาตนเอง ผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมไปถึงการพัฒนาประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลผู้สอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนได้มีโอกาสเพิ่มคุณวุฒิและประสบการณ์ในด้านการจัดการเรียนการสอนการพยาบาลอนามัยชุมชน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอน
2. วิทยาลัยพยาบาลควรมีการศึกษาคือปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น